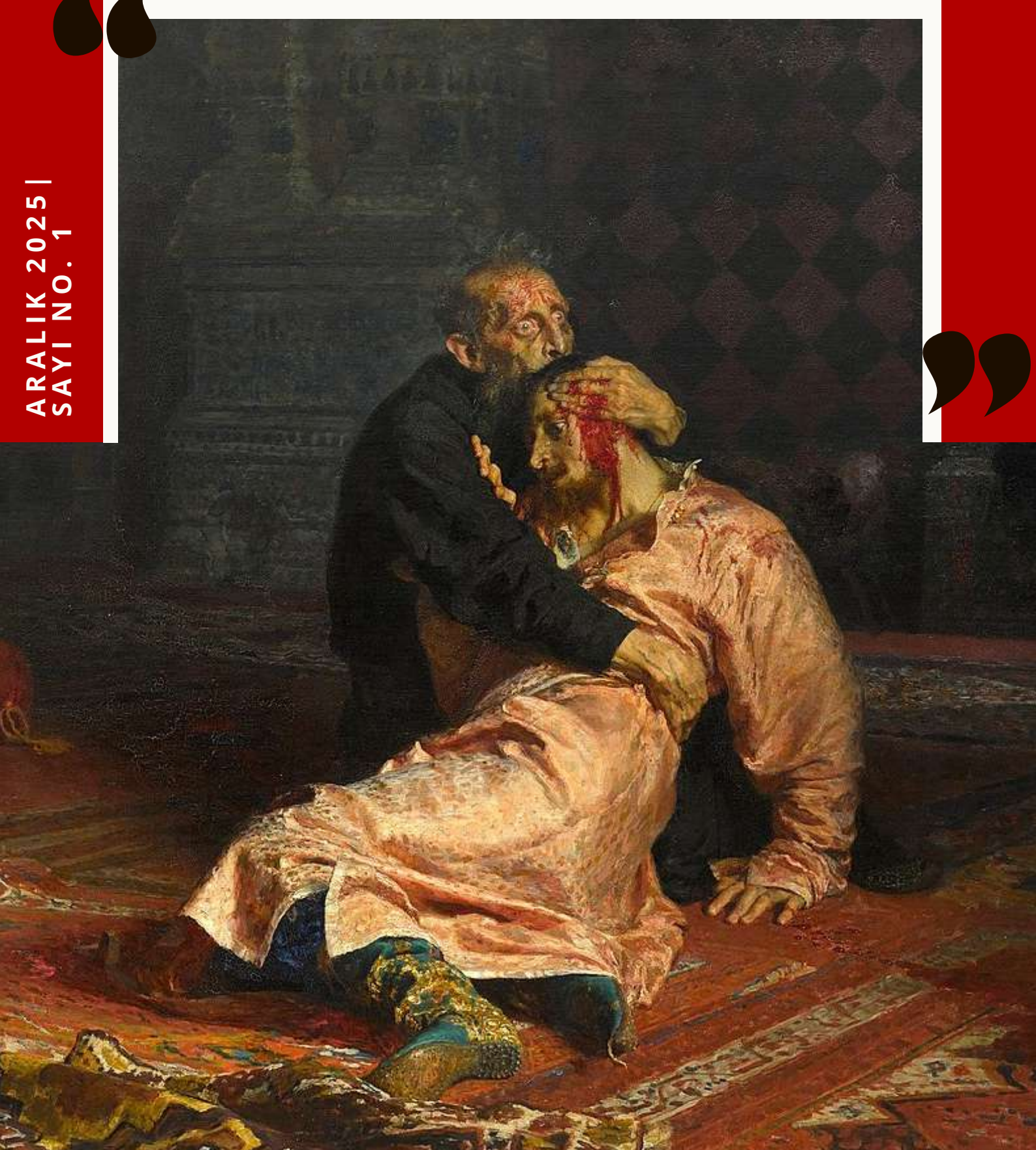

kültablası

Aylık Edebiyat, Kültür Dergisi

ARALIK 2025 |
SAYI NO. 1

MERHABA!

Bu dergi Mokita Sosyal platformunun bünyesinde çıkmakta olup tamamen ücretsizdir ve her ayın ikinci haftasında sitemiz üzerinden yayınlanacaktır.

Keyifli okumalar!

MOKİTA SOSYAL

Kül Tablası edebiyat dergisi olarak siz değerli okurlarımızı selamlıyoruz! 1 yıldır sosyal medyada edebiyat, sanat kültür alanlarında içerik üreten biri olarak elimden geldiğince bu alanlarda ufak projeler ve çalışmalar ortaya koymaya çalıştım. Ancak bu süreçte bir edebiyat dergisi hiç çıkartmadım ve sonunda bu da eksik kalmasın diyerek harekete geçtik. Kül Tablası edebiyat dergisi ortaya çıktı.

CENKER EKİZTAŞ

978-9: KİTAP ÜLKESİ

Hiç elinize bir kitap alıp arkasındaki barkodun altında yazan numaraya baktınız mı? Çoğu 978 ya da 979 ile başlar. Bu sayıların ne fiyatla, ne ülkeyle, ne de yayınevinin keyfiyle ilgisi var. Aslında bu kod kitabın ait olduğu Kitap Ülkesi'nin pasaport numarasıdır.

Peki "Kitap Ülkesi" diye haritada görmediğimiz bir yer gerçekten var mı?

Tabii ki hayır.

Peki bu ülke nerede?

Her yerde ama hiçbir yerde.

1980'lerde ISBN sistemi küresel bir standart haline getirilirken kitapların herhangi bir ülkeye bağlanması ciddi bir sorun yaratıyordu. Çünkü kitap sınırı olmayan bir bilgi nesnesidir; bir roman Fransa'da yazılır, Türkiye'de basılır, Japonya'da okunabilir, ona bir ülke kimliği yapıştırmak kitabın doğasına aykırıdır. Ayrıca kitapları ürün kodlaması için kullanılan EAN sistemine tam olarak entegre etmek de karmaşayı artırır. Ülkeler bu durumun kitapların satışını, taşınmasını ve basım süreçlerini zora sokacağını görünce çok daha yaratıcı bir çözüm buldu: Hiçbir ülkeye ait olmayan, yalnızca kitaplar için var edilen hayali bir ülke.

978 ve 979 bu uydurulmuş ülkenin kodlarıdır. Evrenin her yerine açık, sınırları olmayan, vatandaşları yalnızca kitaplardan oluşan sembolik bir devlet.

Bahsi geçen tercihin ardında yalnızca teknik bir düzenlemeden çok, sade ama güçlü bir fikir bulunur.

Bilginin milliyeti olmaz.

Bir kitabın doğum yeri değil, dolaşımı önemlidir.

ISBN sistemi bu düşünceyi resmileştirir. Kitapların kimliği vardır ama milliyeti yoktur. Böylece bilgiye erişim kolaylaşır; yayınevleri, kütüphaneler ve kitapçılar dünyanın her yerinde aynı dili konuşur. Sonuç olarak bir kitabı dünyanın herhangi bir noktasında saniyeler içinde bulabilmemizi sağlayan görünmez bir düzen ortaya çıkar.

Ve belki de bu görünmezlik Kitap Ülkesi'nin en büyüleyici yanıdır. Çünkü bu ülke somut bir toprak parçasına sahip değildir, onun yerine okuyan herkesin zihninde ve kalbinde kurulan bir coğrafyadır. Bir kitabın üzerindeki o küçük sayı dizisi bizi fiziksel sınırların ve siyasi ayrımların ötesine taşır, sayfalar arasında kurulan sessiz topluluğun bir sembolüne dönüşür.

Bir kütüphaneye girdiğinizde raflarda yan yana duran binlerce kitabı düşünün. Hepsi farklı dillerde, farklı kültürlerden, farklı çağlardan gelmiş gibi görünür. Ama hepsi aynı hayali ülkenin pasaportuna sahiptir. Arka kısımlarında taşıdıkları bu kimlik onları bir araya getirir, aralarındaki kardeşliği duyumsatır. Hikayeler, düşünceler, şiirler, araştırmalar, farklı dönemlerin yazarları biri diğerini hiç tanımamış olsa bile aynı sessiz ülkeyi ve vatandaşlığı paylaşıyor.

Kısacası kitapların kendilerine ait bir ülke vardır. Bizim görmediğimiz ama her kitabın üzerinde sessizce taşıdığı bir kimlik, Kitap Ülkesi.

Bu ülkenin güzel yanlarından bir diğeri ise pasaport kontrolüne gerek duyulmamasıdır. Bir kitabı elinize aldığınız anda sizin hangi ülkeden olduğunuzun ya da kitabın nereden geldiğinin bir önemi yoktur çünkü kitap, elinize geçtiği anda sizi ülkesine davet eder. Sayfaları çevirdikçe sınırları geçer, paragraf paragraf yeni şehirlerde dolaşır, hiçbir devletin haritasına sığmayan o evrensel ülkede özgürce dolaşırsınız.

Kitap Ülkesi fiziki bir varlık olmasa da güçlü bir konuma sahip olan, konu insanlığa ve bilgiye erişime geldiğinde sınırların nasıl çizilip nasıl bulanıklaştırıldığını gösteren ve bilgi üretildikçe, insanlar yazmaya devam ettikçe büyüyeabilen ortak bir yurdun var olduğunu işaret eder.

Yağmur Çağlar

KELİME

"Kelimelerim tükendi" cümlesi esasında koca bir yalandır bence. Kelimeler tükenmez ancak insan eringeç olabilir ya da söylemek istemeyebilir; çabasız bir laftır bu. Kelimeler, cümleler sonsuzun ta kendisidir aslında. Döküldükçe dökülür, aktıkça akar tıpkı bu yazı gibi. Şimdi herhangi bir konu tutun aklınızdan; o konu sizi alır önce buralarda gezer, ardından konuşa konuşa, yaza yaza sizi dilerseniz Kafdağına dahi çıkartır. Oradan da alır Mısır'ı dolaşır, dünyayı dolaşır kelimeler lakin bitmez. Sizi en sonunda varmak istediğiniz yere götürür, ta ki kaleminiz kâğıdınız bitene dek. Peki orada durur mu? İsterse orada da durmaz; durağı yok ya kelimelerin, "yol nereye kelime oraya" der, belki hiç olmadık yere gelir, orada durmak ister. Yani kelime ancak durmak istediğinde durur; bitmez. Duraksar isteyince, yolculuğuna yine devam eder.

Ve anlarsın ki kelime dediğin sen yürüdükçe yolunu uzatır. Sen sustukça derinleşir, sen konuştukça çoğalır. Bir kelime başka bir kelimeyi doğurur, her doğan kelime seni başka bir hikâyeye taşır. Sen yazmaya devam ettikçe dünya genişler, insanın içi genişler. Bu yüzdendir ki "kelimelerim kalmadı" diyen aslında kendine küçük bir mola vermiştir. Bir nefes, bir susuş, belki bir kaçamak... Çünkü bilir ki ister istemez dönecektir kelimeler. Bir şarkının nakaratında, bir kapı gıcırtısında, bir rüzgârın yüzüne çarpışında bile geri gelirler. Dünyanın en küçük ayrıntısında bile saklanıp bekleyebilirler çünkü.

Güneş Yıldızlı

İKTİSADİ ÖYKÜ

-İktisatta “Ortak Malların Trajedisi” denen bir olay vardır. Uzun uzun bahsederek suyu bulandırmayacak, kabaca açıklayacağım. Eğer bir kaynak herkesin kullanımına açıksa ve kimse o kaynağın gerçek sahibi değilse o kaynağın işi yaş. Çünkü kullanıcılar arasından elbet o kaynağı suistimal edenler olacaktır. Üstelik suistimal eden bunun cezasını tam anlamıyla çekmeyecek; çünkü o kaynak hiçbir zaman onun olmadı. Başkasının oyuncağını kırmak gibi düşünün. Kendi oyuncağının kırılmasından daha az sıkıntılıdır ya. Garrett Hardin diye bir adam var. O bunu otlaklarla ineklerle anlatıyor. İlla bir akıllı çıkar, ineğini fazla otlatır ve kaynağı kurutur. Kendi bir daha otlatamayacak olsa bile en karlı çıkan o oluyor sonuçta.

-Serdar senin yurt nasıl diye sordum, bana ne senin ders notlarından. Nereye bağladın yine?

-Dur gelicem işte oraya, kahve mi alacaksın sen? Bana da alsana denkleşiriz sonra.

-Geçen senden bi paket aldıldım zaten ona say. Eee inek otlatıyordun en son...

-Hah işte bu Hardin’in öğrenci yurdu görmediği her halinden belli. Mera, inek falan hikâye. Esas trajedi bizim mutfakta. Şimdi bizim odada kısıtlı yer var diye baştan anlaşıp bazı mutfak aletlerini ortak aldık. Tavadır, bıçaktır falan.

-Ha ortak olunca da hor kullandılar tencereyi.

-Hayır, lafımı bölmezsın anlatacağım. Al ikinci iktisat dersi geliyor. Bir de oyun teorisi diye bir şey vardır.

-Onu anlatmıştın bana hapishane falan diyordun, ceza vereceklerdi mahkumlara. Kimdi Johnny Lesh miydi?

-John Nash. Johnny Lesh Yahşi Batıda amk nasıl geldi aklına? Gerçi hakaten benziyorlar kullanırım ben bu şakayı bir yazıda. Neyse anlattıysam kısa keseceğim. Bireyler rasyonel oldukları için daima kendi çıkarlarını maksimize edecek durumları seçerler. Bunu da çok basit şekilde “Eğer maliyetin faydadan yüksekse hiç yorma kendini” olarak özetleyebilirim. Şimdi bu Nash’in de belli yurt yüzü görmediği. Esas oyun bizde dönüyor.

-Anlatacak mısın artık?

-Geliyorum az kaldı. Şimdi benim rasyonel oda arkadaşı yani Emir, tavuk yaparken kullandığı bıçağa ve tavaya iki dakika sünger sürtmeyi çok maliyetli görmüş. Üşengeç olduğundan değil, akşamına irrasyonel bir enayinin o bıçakla tavayı kullanacağını bildiğinden.

-Sen misin o?

-Benim o. Ben o yemeği yapabilmek için o araçları illaki kullanacağım. O da bunu biliyor. Bu yüzden de yıkamayarak kara geçiyor. Çünkü bir enayi eninde sonunda o bulaşıkları yıkamak zorunda. Neden zahmet etsin ki? Ortak malları kullanmamız da ona bunu yapmak için cesaret veriyor. Çünkü yanlış bir şey yapsa bile zararı üçe böleceğiz. Sonuçta üç sahibi var o malın. Ama pašamız çoktan yemeğini yediği için tok mideyle zarar edecek. Her türlü karda.

-Anladım da bunları bana anlatmadan da söyleyemez miydin “Oda arkadaşım bulaşıkları yıkamıyor” diye. Ne alem vardı uzatmaya?

-Biliyorsun seviyorum böyle bilgiler vermeyi, kafa açmayı. Burada sigara içiliyor mu? Ha iyi, yakıyorum o zaman. Al bir tane.

-Senin paketi yeni açtım var bende sağ ol.

-Ver bir tane o zaman az kaldı bende. Eyvallah. Ayrıca bayağıdır bir şey düşünüyorum, sana anlattığım iktisadi kavramlar mesela. Bunlar alanın bel kemikleri denebilecek önemli teoriler. Ancak hepsi gerçek hayattan çok uzak. Açıklamak için sürekli benzetmeler yapıyoruz kurtla kuşla. Ama teörinin pratiğini daha çarpık halde yurt mutfağında görüyorum. Neden böyle ki? Teori ile pratik evet, daima aynı değildir. Hatta bazen çok farklıdır ancak iktisatta bu fark çok fazla.

-Ama yine de bir şekilde işliyor ki hala böyle bir alan var. Nereye varacaksın bu düşünceyle?

-Bir yere varmayı amaçlamıyorum. Ama olduğumuz yerden de memnun değilim. İnsanları inceleyen her bilim buna mahkûm mu cidden? Bir şeyi ölçerken diğer her şeyi sabit tutmak, en kral teorilerin bile yarım asır anca dayanması, şahane teorilerin mesele pratiğe gelince sınıfta kalması. Yüksek teori, düşük bütçe. İktisatı Adam Smith ile başlatıyoruz. Görünmez el aşağı görünmez el yukarı. Neymiş, piyasalar dengeyi bulurmuş. Görünmez el düzenlemiş. Bizim mutfakta o el benim bardağımı çalmak dışında bir şey yapmıyor. Ya teorilerde bir sıkıntı var ya da bizde.

-İnsanız sonuçta oğlum. Beşer şaşar hesabı.

-Teoriler gökten mi iniyor? Beşer şaşmıyor mu kalemi kağıda sürerken? Süngeri tavaya sürtmeye gelince mi şaşar oluyor? Görünmez el milletin cebinde gezerken mi şaşar oluyor? Mesele insan doğası değil, bencillik değil. Başka bir şey var. Ama yeterince kafa yormadım. Bilmiyorum yorarı bir ara. Hesabı istesene.

Serdar Seven

GÖRMEK YA DA GÖRMEMEK (YAHUT SANMA)

Gözü gözlerine değince gözünü gözlerinden kaçırdı. Sadece kendi gözleri onunkine değdiğinde sorun yoktu; sorun, onun da gözlerinin kendininkilere değmesindeydi. O gözler, onun onunkilere değdiği gibi değse yine sorun olmazdı. Ama onun değdiği gibi değil, bir öfkeyle, bir reddedişle değişiyorlardı. Bunlar geçiyordu zihninden tam o sırada. Yemekhane sırasında. Bardağı tepsisine koyarken. Birkaç şeyin farkındaydı elbet. Ama şeyleri kendi faydasına, kendi keyfine yormakta da fena değildi. O bakışlardaki öfke ve reddedişi görüyor ama görmüyordu. Onlara bir onay, bir sevecenlik yüklüyor, rüyalarına kendi uydurmalarını katıyor, uyku dünyasında onlarla meşgul oluyordu. Oluyordu, görmüyordu, geçiyordu, değmiyorlardı. Geçmişte demek ki. Şimdi öyle yapmıyor. Karşıdan karşıya geçiyor. Telefonda değişen müziği geçmek için kaldırımı varmayı hedef ediyor. Varıyor, geçiyor müziği. Bir türkü var şimdi kulağında çalan. Memnuniyet yüzüne yayılıyor. Karşıdan gelen çiçekçi kadın bunu fark ediyor ve gülümsüyor. Fark ettiği, kulağındaki türküden memnun olan bir genç değil, yolda kendi kendine gülen bir genç. Komik geliyor ona bu komik genç. Üç buçuk saniyeliğine gördüğü bu komik gencin komikliğinin onda yarattığı gülümseme, bir gülümseme zincirine dönüşüyor. Çiçekçi gülümseyince ona ve çiçeklerine bakmakta olan liseli sarışın oğlan gülümsüyor. Oğlanı gören simitçi de gülümsüyor ve bu zincir, araya giren on altı kişiden sonra, müşteri bekleyen bir taksicide sonlanıyor. Çünkü onun gülümseyişini gören olmuyor. Göge bakıyor. Birkaç martı görüyor. Sayamıyor, saymıyor. Mühim değil. Kaç tane uçan ve çığlıklar atan martıları gördüğünün farkında olmak, uçan ve çığlıklar atan martıları görmekten daha mühim değil. Sevdığının seni onaylamamalarını görmek de kendisinin onu görüp memnun olmasından daha mühim değil. Vakitler geçti. Boğazdan gemiler, yunuslar geçti. Gökten martılar, diğer gökten güvercinler geçti. Önünden, sağından, solundan insanlar geçti. Zihninden o geçti, onlar geçti. Günler, haftalar, aylar geçti. Yeni “o”lar geldi, eski “o”lar geçti. Yeni benler, eski benler geldi. Ve inanır mısın? Onlar da geçti.

Geçen o, geçen onlarla beraber silikleşti. Hoş ama silik hatıralar artık. Bunlar da şimdinin, bu martılı anın zihin görüntüleri. Düşünülenler bunlar, görülenler martılar, duyulan da kulaktaki türkü. Koklanan egzoz dumanı, hissedilense serinlik. Geçen insanlar, giden insanlar. Yıllar, aylarca geride bırakılmış olanlar. Sevinçler, kederler, pişmanlıklar, acılar, tatlılar, hazlar, ızdıraplar. ızdırabın sonu yok sanma’lar. Bu âlem de geçer’ler. Neyler, neyzenler, Tefvik’ler, diğer Tefvik’ler, Fikret’ler, Aşiyen’lar, Aşiyen üstünde uçan martılar, boğazdan geçen gemiler, az ötede o martılara bakan komik gençler. Sanma’lar, sanmalar, sanmaklar, ummaklar ve görmekler.

Bunlar olmadı. Karşıdan karşıya geçerken bağcığına bastı ve düşeyazdı. Utandı, gerildi. Müziği değiştirmekle değil kafasını eğip hızla yürümekle meşgul oldu. Ne martıyı ne de çiçekçiyi gördü. Çiçekçinin ayakkaplarını gördü sadece. Yanından geçti. Gitti. Görmeden. Çiçekçiyi de martıları da görmeden. Görmemekler. Görmekler ya da görmemekler.

Yusuf Dinçaltın

GÜMÜŞ YOL

Elimin altında ateşe dönük oyunlar. Gizeme dönüşlerde üşüyorum çoğun. Bilememezliğin sükut bulmaz tepinişi soğutuyor fırtınayı. Tanrılıktan bizi ayıran sefil tepiniş. Gizeme dönüşler, kendimi kendimden ittiğim, yekpare olduğum zamanların açtığı gümüş yolda ilerlediğim deli yolculuklardır. Çelimsiz rüzgarlarım fırtınayı özler. Beni rahatsız etmeye başlarlar, saçma sapan yerli yersiz eserler. Ve tepiniş başlar kafamın içinde soğuyarak. O vakit deli gömleğimi giyinip gümüş yola çıkarım. Soruları çok fazla, cevapları pek az olan ve sordukça ilerlenebilen o gümüş yolda, sordukça küçük bir tanrı gibi hissederim. İşte o zamanlarda elimin altındaki ateşe dönük oyunları açarım. Soğuk fırtınada donmamak için. Mesela bu oyunlardan biri, yeni bir cehennem bulup ayartma ve onunla flörtleşme oyunudur. Yeni ve daha soylu yanırlar edinmek ve yeni şarkıları olan bir ateş bulmaktır amaç.

Yeni bir cehennem bulursam, midemin bulanmasına bile gerek yoktur kusmam için artık. Ağlamak için gözyaşına da. Haykırmak için sese de artık yeniden ihtiyacım olmaz. Mesela demirden öfkemi eritebilecek bir ateş içermeli bu yeni cehennem. Sabrımı ve tutkumu terbiye edecek bir ateşe sahip olmalı bu cehennem. Çelikten kuruntularımı, endişelerimi de küle dönüştürmeli. Çok başka bir acısı olmalı, benim ve ruhum hiç olmalı yeniden. Beni öldürmeyecek kadar bana elem vermeli, dünyaya kapılmayacağım kadar da acımalı bana. Hislerim de yanarsa dünyaya yapışabilirim çünkü. Yanmak için onun ateşine yani eski cehennemin ateşine ihtiyacım kalmadıysa, bu iş bitmiştir o zaman işte. Yani o eski cehennemden sıkılırım.

Kesmiyorsa ateşleri. Yanmıyorsam yani. Yeni bir cehennem oyununa başlarım. Mesela şiiri bile bırakırım bunun için. Çok seviştik bununla, çok anlaştık bu cehennemle derim. Beni çok fazla anlıyordu sıkıldım ondan derim. Hem ruhum hem bedenim ondan yeterince bıktı. Bu cehennemi, yeni bir cehennem bulup ona atmam lazım derim.

Buna da çünkü önceki cehennemi atmıştım. Ona da öncekini.

Bir cehennemle sevişebiliyorsan, artık dünyada sana zarar verecek ateş yoktur.

Hem içindeki hem dışındaki bütün ateşlere hükmedersin ve şarkı söyletirsın onlara, şarkınla uyutursun onları. Gümüş yolda ilerle yeter ki. Ve elinin altında ateşe dönük oyunlar olsun kendince.

K. Çağlar Aksu

PIRENİN GÜNLÜĞÜ

Selda Uygur'a

Sesi zihnimde yankılanıyor, gözlerinde yoğun ve coşkun bir ifadeyle bana bakıyordu. O anlatıyor, ben dinliyordum. İnsan mutlu olduğu anları durdurup da üzerine düşündüğünde daha iyi kavlıyor. Ben de zamanı bir noktada duraksatmış, tekrardan yaşamaya ve bu yolla anlamaya çalışıyordum. Çok zarıftı ve zarafetiyle birleşince sarf ettiği her kelime zihnimde adeta tahribi yüksek bomba tesiri yapıyordu. Kopan her parça gönlümde yeni bir yapı, görkemli kule inşa ediyordu. Sevginin biraz fedakârlık, biraz da özlem olduğunu ondan öğrendim. Kulenin her zerresine işleyen ve ufukları merhametiyle bezeyen bakışlarından yüreğime uzanan şefkatli dokunuşlarıydı. İnsanı hayatta tutan da buydu.

Aklımda beliren tüm soruların yanıtları ondaydı. Bilge edasıyla uzanır, yaralarımı sarar ve şifa verirdi; bilhassa kendimden koptuğum, umutsuz hissettiğim zamanlarda. Çünkü insanın kendini tanıma zamanları vardı ve kirlenmesin diye onca sakındığı düşleri durmadan hırpalanırdı. Düşlerini anlatırken bakışlarının buğusunda bunu görmüştüm. İçinde çırpınanlar ömrünü uğruna vakfettiği planlarıydı. Gözlerinden damla damla süzülen acıya sebep, yüreğine batan ihanet oklarıydı. Her ihanet zordur ama kendine karşı olanı en beteridir. Kor ateşi avucunda tutuyorsun demektir, boyuna yanar durursun; söz vermektir, hayatın bir noktasında rüzgâr olup eser ve toz kaplı anıları karşına çıkarır.

Böyle zamanlarda düşlere kapılır ve şehrin belirsiz bir noktasında bulurdum kendimi. Sokağın başında bir ses duyar ve koşardım ama bu kez ses diğer uçta duyulurdu. Yeniden koşardım ve bu sefer de diğer taraftan duyulurdu. Çaresizce bu tekerrüre biat ederdim. Bir kabullenmişti bu; dört duvar arasında kendini bulan, dışarı çıktığında kaybolan gerçeğe boyun eğiş.

Oysa isyan etmeliydim. Son gücümle direnmeli ve surlarını yıkmalıydim.

Lakin yapabilir miydim bilmiyorum, yapamam sanırım.

Neden yapamayayım canım?

Fakat yapabilmek için gerekli kabiliyete sahip miyim? Gereken tek şey bir parça kararlılık, ancak kişinin kararlılığı attığı adımların hakikate götüreceğini göstermez.

Tutuşan her ateş, yangına dönecek diye bir kaide yoktur. Yine de büyük sözler söyleme eğilimindeki insanlar, devasa bir yangının faili olmadı mı hep!

Sandalyeden kalktı, kendisine dünya olan odayı turladı. Ontolojik kaygılar, epistemolojik arayışlar ya da kanonik metinler. O derin bakış hepsini tek kalemde silmişti. Sevgi miydi içi sıra kıpırdanan, insan bunu yüreğinin sıcaklığında hissedebilir miydi? Önce bir koku sarardı bedeni ki odanın öte yanında orkide duruyordu, işte letafet! Hızlı hızlı ritim tutar, kuşlar uzak diyarlardan göçer ve huzurlu kafesi bulurlar. İçten içe sesleri yankılanır da dinlesen sonsuz huzura erersin.

Odanın kapısı açıldı, huyunu bildiğinden hemen konuya girdi.

“Oğlum yemeğini yemedin, gel de birkaç lokma bir şey ye. Hadi annesinin kuzusu.”

Annesinin kuzusu demek içten içe bir aidiyet vurgulamaktır. Anneler yavrularını neden severler? Her anne aslında sevgisini karşılıksız beslemez. Altan alta egoist bir sanatçı misali yaratıcılığının karşılığında övgü bekler ama bazı anneler vardır, işte böyle sahip değil ait hissederler. Aidiyet aynı zamanda kutsiyettir. Kutsal olan ise gerçek bağlılık demektir.

“Teşekkür ederim anneciğim, iştahım yok ama söz sana çay içerken eşlik edeceğim,” dedim ve yanağından öptüm. Gençliğinin halen ışığını yitirmediğini aydınlanan yüzünden anlamak mümkündü. Kapıyı hafifçe kapatırken halen tebessüm ediyordu.

Nerede kalmıştım? Ha!

Bir abim vardır, şimdilerde Paris’te hafifmeşrep Fransız kadınlarıyla sevişip kruvasan yiyor. Oysa anneme sorsan, romantizmin hatta sanatın başkentinde bizleri onurlandırıyormuş. Annem, ne güzelsin... Sen satır aralarında ara anlamı, oğlun bacak aralarında ya da sokak aralarında arasın. Bense zihnimin çıkmazlarından sizi seyredeyim.

Abimin muhabbeti her açıldığında aklımdan bunlar geçiyor ama dilimde farklı bir lakırdı. Paris’i öyle bir anlatıyor ki ağzından adeta özentilik saçıyor. Hatta utanmasa sıçacak oluyor. Bildiğin krema gibi, ıkına ıkına. Görmemişliğin ve cehaletin o engin şahlanışının ilk gösterimi, buyurun efendiler; Fransız usulü Lümpen boku!

Dil dile değerek öğrendiği aksanlı Fransızcası ile annemi iyiden iyiye etkilemişti. Louvre müzesini gezmiş, Eiffel tarihini öğrenmişti. Hitler’in fethedemediği kuleyi o fethetmişti. İçimden, sanırsın bana Robespierre pezevenk, desem de dışarıya karşı tepkim belliydi:

“Monsieur Rousseau, yeni eseriniz hangi vakit neşrolunacak acaba?”

“Merci beaucoup monsieur, très bientôt.”*

Konuşmaların ve hatta zamanın yegane samimi anları ise boş sandalyeye bakıp sessizlik çöktüğünde yaşanırdı. Abim eve döndüğünde annem onu babamın yerine koyardı. Ona sarıldığında özlemine gidermeye çalışır, gücünü böyle toplardı. Küçücük bedeninin aksine kocaman bir yüreği vardı. Üflesen uçar sanırdın ama o üflese dört bir yan karanfil kokardı. Dağların yamaçlarında gezinen bir ceylandı. Kırlarda gönlünce koşturan ve asla yorulmayan.

Belki de babamı da ona âşık eden karanfil kokusuydu. Köyün en yiğit yağız delikanlısıymış, anlatılır. Güreşte kimse sırtını yere getiremezmiş. Oysa o böyle lakırdıları sevmezdi. Yüce gönüllü, kalender meşrep bir adamdı. Az konuşur ama konuşunca çevresindeki herkesi sarsardı. Samimi bir okur olmasının kuşkusuz bunda etkisi çoktu. Kitaplarla tanışmam da onun sayesinde olmuştu.

“Kitaplar, insanın insanı anlaması için kılavuzdur” derdi. Herkes okusa ve neticede dinlese neyin kavgasını güdecektik? Haklıydı da. Okumanın sınırlarını daima zorlamalıydım. Okumak, yaşamak demekti. Hayatı anlamlı kılan bir eğlenceydi, espriyi de anlamayı sağlıyordu. Lakin espri kötüydü, anlatırım elbet.

Pencereye yağmur damlaları değişiyor, rahmet tüm kirleri temizliyor. Oysa yağmura bile gerek kalmazdı, insanlık bu kadar kirlenmeseydi. Abimin avcılık yaptığı sokakları vakti zamanında bir adam izlerdi. Kahvesini alır akşama dek pencere kenarında otururdu. Yazar, yazar ve durmadan yazardı. Dışarıda gürül gürül bir hayat akardı, onun kaleminde ise bambaşka bir yatağa boylu boyunca serilirdi.

Öyle kadınlar vardı ki orada, abime sorsan o avam Fransızcasıyla hepsini kendine âşık ederdi. Hâlbuki o adama baktığında, âşık olunmak değil olmak için yazdığını görürdün. Güzel kadınlara, şuh bakışlara ve hayvani arzuların kuşatılmışlığındaki soylu yakarışlara! Mürekkebinin yüreğinden damıtır, kâğıda öyle akıttırdı.

Ben de yazıyordum elbet bilgece sözler. Ancak henüz idrak edemediğim şeylerdi. Büyük konuşmak, büyük adam olduğumu göstermiyordu ki; hamaset desen başımın belasıdır.

Döndük başa, yine gülüyor gün yüzlü. Böyle bir çarpılma hissi Cern deneylerine nazire yapıyor olmalı. Yeni evrenlerde yepyeni benlikler ortaya çıkıyor. Keşke tutabilsem ellerini ve her şey iyi olacak diyebilsem ama yalan söylemek elimden gelmiyor.

*Çok teşekkürler efendim, pek yakında.”

Gölme' isimli binlerce yazı yazarız, yine de okumak yerine emir telakki ederiz ya da maskemizi takar, perdeyi ecel kapatır diye bekleriz. İlimizde korkular yaratır, sonra onları şeytanlaştırırız. Şu gördüğün ağaçların arkası karanlık, akan nehrin kolları ve sözleri olmasa duyulmayabilir. Dokunduğun hayatın çıkıntılarını tanımlamakla geçiyor ömür. Çıkıntılık yapmak ve at sineği gibi ona buna dadanmak. Gel durdur damarlarımda akan coşkun kanı. Gel ket vur, sustur şu aşkın fikri. Nükleer bir felaket gibi çevresinde ne varsa yok eden, tarumar eden cümle âlemi. Öldürmeli ağır ağır yaşatarak, duygularıyla nefes alan bu pireyi.

EMRE BOZKUŞ

ŞEYTAN PENCERELERİ

görünen o ki bundan öteye gidemeyiz
ki raporlara göre
ağzımız burnumuz asit olmuş
zehir gibi yürüyoruz yeraltında kanatlı
su perilerimizi kürtaja tutmuşuz

inanmadığınız gözlerinizi x-ray cihazında
bırakın yahu bu medeniyet ayaklarını, ayaklarını
geri geri sürüyen bu zavallılar kafilesi derisini
yakmak, yakmak daha ne ki görmek kokain bir
tende parlayan şeytan pencerelerini

Sonra rüyalarınıza mütevazî haccım
Yirminci yüzyılın en samimi dolandırıcıları
Ve kafandaki Hindu güneşiyle
Bir örümcek mağarasısın sen

öyleyse biz bir sikim de yol alamadık zaten
ben ikna oldum dostlar siz de olun
zihinlerinize saplanmış kanlar içinde
yatarken anladım insan bedeni kaç köşe

görünen o ki bundan öteye gidemeyiz
gerisingeri beni elden çıkartmayan ölüm
Artık dar gelen bir ayakkabıyı
Ayağımdan atmak gibi

Ahmet Faik Yıldız

BEYAZ SESSİZLİK

Ankara'da,
Kızılay'ın tam ortasında
Durdum baktım etrafıma.

Bir de ne göreyim,
İnsanlığım gitmiş.
Bilmiyorum nereye gitti,
Bulursanız haber verin.

Şu an ona
Çok ihtiyacım var,
Eğer yolun sonuysa
Her şey buraya kadar.

Ankara'da,
Kızılay'ın tam ortasında
Durdum baktım etrafıma.
İnsanlar var karşımda
Fakat beni görmüyorlar
Ya da görmemezlikten geliyorlar.
Çünkü insanlığı gitmiş
İnsanı kim ne yapar.

Tuna Yamaç

KIYAMET

Kaprislilerin kıyametinde yaşıyoruz

Sana söylüyorum her tartışmada “bence” diye söze başlayan enetelektüel

Sana söylüyorum savunduğu her fikri yüzeysel bilen alim
Duy bu dediklerimi, karşı çıktığı görüşleri bilmeyen aydın
Kimsin sen? Cidden, hiç düşündün mü bunu?

Sana kim olduğun sorulduğunda isminden başka bir şey söyleyebildin mi?

Kaprislerinin zehirlemediği bir alan bıraktın mı?
Sahiden, elinin kirletmediği bir yer kaldı mı?

Daha kaç kişiyi idam edeceksin hayallerini süsleyen giyotinde?

Sana söylüyorum idama cinayet gözüyle bakan yüce insan
Sözlerim sana, her fikre saygı duymamızı öğütleyen saygısız
Çılgınlıklarımı duy istiyorum, insanlığıyla övünen canavar

Kaç insana saygı duydun ki fikirlerin saygıdeğer olsun?
Senin kızın öldürüldü mü de idam hakkında fikir belirtsin
Sen insan nedir bilir misin de insanlığıyla övünesin?

Daha ne kadar kemik torbası lazım, sistemin bozuk olduğunu anlamaman için?
Evet, sana soruyorum babası çulsuz kapitalist
Sanadır bu hezeyanım, ekonomiden anlamayan liberal
Paranın yetmeyeceği ev uğruna milyonların ölmesine göz yuman sana söylüyorum

Sen babanı ay sonu hesabı yaparken görmedin mi?
Sen hiç ekonomi nedir öğrendin mi?
Yaşam bile parayla diyorsun ama seninki beş para etmez.

Sen de kendini güvende sanma alim solcu
Gözlerime bak ataerkil kadın hakları savunucusu
Sen hiç gözüme gözükme marx okumamış marx kulu
Peki ya anarşist kanı akıtan kızıl ordu?

Sen bir kadın olarak çıktın mı sokağa?
Sen marx dediğin putu kırmaya cürret ettin mi?
Sen karşı durdun mu, kendi çocuklarını yutan devrime?

Siz “ben” diyemediniz ki “bence” diyesiniz
Siz saygı göstermezken nasıl saygı göreceksiniz?
Siz para kazanmadınız ki para nedir bilesiniz
Neyin solundasınız bilmezken nasıl solcu olabilirsiniz?

Hepiniz farklı olduğunuzu iddia edersiniz
Ama özünüzde eşsiniz
Belki farklı şaraplar gibisiniz
Ama hepiniz köpek öldürensiniz.

Kirpi

YÜRÜMEYEN İNSANLAR

Yürüyen merdivenlerdeki yürümeyen
insanlar

Birbirini iten aynı kutuplar

Ve ayılar

Armudun da en kötüsünü yiyen ayılar

Beklediğim gibi gelmeyen sınav

sinüs/cosinus yapınca

tanjant çıkmayan soru...

Gök ve gürültü

gürüldemeyen gök

Fırtına ve sayılar

Avucumdan tane tane dökülen sayılar...

Toplayamıyorum artık gidenleri

Gidenlerden geriye hiç

kalanlardan da geriye hiç

var artık

ben ve ölen dayım

artık hiç yaşamamış gibiyiz

Yaşarken de hep varmış gibi de değildik

Elma dersem çık

armut dersem çıkma diyebilecek birileri yok

birkaç parça kırık oyuncak

ve kağıt

Ben oyun oynamak istiyorum!
hayır anne hayır baba ben o koca bedenli
çocuk değilim!!

-Abla ne olur
peçetelerimden alın
çocuklarım aç
bir faydanız dokunsun
dedi çarşafı dilenci

Benim daha kendime hayrım yok
sana mı dokunacak faydam

ruhumu da 5 lira karşılığında
karşı ki simitçiye sattım
geç değil mi??
Hayır,hayır
artık çok geç
saatleri ayarlama enstitümüz
bugün sadece
saatleri durdurmak için çalışacak

Zeynep Korkmaz

BAHAR

Her gülüştüğümüzde çiçekler yağar kalbime,
Ellerime bahar düşer bir bir.

Bakışlarımız çarpışınca, kelebekler çırpınır
içimde,
Kelebeklerime bahar gelmiş.

Ellerimiz yan yana gelince, tutuşmak ister,
Yanmak, belki kül olmak kendi ateşinde.

Belki dudaklarımız çarpışır, kim bilir bir gün,
Gönüllerimiz çoktan rastlamış birbirine.

İşte, kaybolmaya hazır karşıdayım,
Sevgim kadar derin gözlerinde...

Güneş Yıldızlı